

Brusel 3. září 2015
(OR. en)

11161/15

Interinstitucionální spis:
2015/0125 (NLE)

ASIM 67

PRÁVNÍ PŘEDPISY A JINÉ AKTY

Předmět: ROZHODNUTÍ RADY, kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti
mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka

ROZHODNUTÍ RADY (EU) 2015/...

ze dne ...,

**kterým se stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany
ve prospěch Itálie a Řecka**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 78 odst. 3 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu¹,

¹ Stanovisko ze dne ... (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu s čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), ocitnou-li se jeden nebo více členských států ve stavu nouze v důsledku náhlého přílivu státních příslušníků třetích zemí, může Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout ve prospěch dotyčných členských států dočasná opatření.
- (2) V souladu s článkem 80 Smlouvy o fungování EU se mají politiky Unie a jejich provádění v oblasti kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví řídit zásadou solidarity a spravedlivého rozdělení odpovědnosti mezi členskými státy a akty Unie přijaté v této oblasti mají obsahovat vhodná opatření pro uplatňování této zásady.
- (3) Nedávná krize v oblasti Středomoří přiměla orgány Unie k tomu, že okamžitě potvrdily existenci mimořádných migračních toků v tomto regionu a vyzvaly ke konkrétním opatřením solidarity vůči členským státům, jež jsou vystaveny největšímu náporu migrantů. Zejména na společném zasedání ministrů zahraničních věcí a vnitra dne 20. dubna 2015 Komise předložila desetibodový plán okamžitých opatření, která mají být přijata v reakci na tuto krizi, včetně závazku posouzení možnosti nouzového mechanismu pro relokaci.

- (4) Na zasedání konaném dne 23. dubna 2015 Evropská rada rozhodla mimo jiné o posílení vnitřní solidarity a odpovědnosti a zavázala se zejména k posílení nouzové pomoci při mimořádných událostech poskytované členskými státy s největším přílivem migrantů a zvážení možnosti organizování nouzové relokace mezi členskými státy na dobrovolném základě, jakož i k rozmístění týmů Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (EASO) v nejvíce zatížených členských státech za účelem společného vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu, včetně registrace a snímání otisků prstů.
- (5) Ve svém usnesení ze dne 28. dubna 2015 Evropský parlament znovu zopakoval, že je nutné, aby Unie na tragédie, k nimž došlo ve Středozezemním moři v poslední době, reagovala solidárně a na základě spravedlivého rozdělení odpovědnosti a aby zintenzivnila své úsilí v této oblasti v prospěch členských států, které přijímají nejvyšší počet uprchlíků a žadatelů o mezinárodní ochranu, ať už v absolutních nebo relativních číslech.
- (6) Na zasedáních konaných ve dnech 25. a 26. června 2015 Evropská rada mimo jiné rozhodla, že by měly být současně rozpracovány tři klíčové aspekty: relokace/přesídlení, návrat/zpětné přebírání osob/reintegrace a spolupráce se zeměmi původu a tranzitu. Evropská rada se s ohledem na současnou mimořádnou situaci a závazek zesílit solidaritu a odpovědnost dohodla, že v průběhu dvou let dojde k dočasné a výjimečné relokaci 40 000 osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, z Itálie a Řecka do jiných členských států. Vyzvala k urychlenému přijetí rozhodnutí Rady za tímto účelem a konstatovala, že členské státy by se proto na základě konsenzu měly dohodnout na rozdělení těchto osob, s přihlédnutím ke specifické situaci v jednotlivých členských státech.

- (7) Specifické situace členských států jsou důsledkem zejména migračních toků v jiných zeměpisných oblastech, jako je například migrační trasa ze západního Balkánu.
- (8) Několik členských států se potýká s výrazným nárůstem celkového počtu migrantů, včetně žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří přišli na jejich území v roce 2014, a v některých tato situace přetrvává i během prvních měsíců roku 2015. Několika členským státům byla poskytnuta mimořádná finanční pomoc Komise a operativní podpora úřadu EASO s cílem pomoci jim vypořádat se s tímto zvýšeným nárůstem.
- (9) Z členských států, které zažily zvlášť vysoké tlaky i v souvislosti s nedávnými tragickými událostmi ve Středozemním moři, zaznamenaly nebyvalý příliv migrantů na své území zejména Itálie a Řecko, a to včetně žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří ji jednoznačně potřebují, což vytvářelo silný tlak na migrační a azylové systémy těchto zemí.

- (10) Podle údajů Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (Frontex) v roce 2014 docházelo k nedovolenému překračování hranic do Unie hlavně na trasách v centrálním a východním Středomoří. V roce 2014 dorazilo jen do Itálie nelegálně více než 170 000 migrantů, což představuje oproti roku 2013 nárůst o 277 %. Stálý nárůst zaznamenalo rovněž Řecko, kam se dostalo více než 50 000 nelegálních migrantů, což představuje nárůst o 153 % oproti roku 2013. Celkový počet se dále zvýšil v průběhu roku 2015. Během prvních šesti měsíců roku 2015 zaznamenala Itálie 5% nárůst počtu případů nedovoleného překročení hranic v porovnání se stejným obdobím předchozího roku. Řecko v témže období čelilo prudkému nárůstu počtu nedovolených překročení hranic, který představoval šestinásobek počtu za prvních šest měsíců roku 2014 (více než 76 000 případů v období leden–červen 2015 ve srovnání s 11 336 případy v období leden–červen 2014). Významnou část celkového počtu nelegálních migrantů zjištěných v těchto dvou regionech tvořili státní příslušníci států, které podle údajů Eurostatu dosáhly vysoké míry uznaných žádostí o azyl v Unii.
- (11) Podle údajů Eurostatu v roce 2014 požádalo v Itálii o mezinárodní ochranu 64 625 osob ve srovnání s 26 920 osobami v roce 2013 (což představuje nárůst o 143 %). Menší nárůst počtu žádostí byl zaznamenán v Řecku, kde bylo podáno 9 430 žádostí (což představuje nárůst o 15 %). V prvním čtvrtletí roku 2015 podalo žádost o mezinárodní ochranu v Itálii 15 250 osob (což představuje ve srovnání s prvním čtvrtletím roku 2014 nárůst o 47 %) a v Řecku 2 615 osob (což představuje ve srovnání s prvním čtvrtletím roku 2014 nárůst o 28 %).

- (12) V rámci migrační a azylové politiky byla na podporu Itálie a Řecka dosud přijata řada opatření, včetně poskytnutí značné pomoci při mimořádných událostech a operativní podpory úřadu EASO. Itálie a Řecko byly druhým a třetím největším příjemcem finančních prostředků vyplacených v období 2007–2013 v rámci obecného programu „Solidarita a řízení migračních toků“ (SOLID) a navíc obdržely značné finanční prostředky na mimořádnou pomoc. Itálie a Řecko budou pravděpodobně i v období let 2014–2020 nadále hlavními příjemci prostředků z Azylového, migračního a integračního fondu (AMIF).
- (13) V důsledku pokračující nestability a konfliktů v bezprostředním sousedství Itálie a Řecka je velmi pravděpodobné, že na jejich migrační a azylové systémy bude i nadále vyvíjen značný a stále rostoucí tlak, přičemž podstatná část migrantů může potřebovat mezinárodní ochranu. Z toho vyplývá, že je nezbytně nutné projevit solidaritu vůči Itálii a Řecku a doplnit dosud přijatá opatření o dočasná opatření v oblasti azylu a migrace.
- (14) Itálie a Řecko by zároveň měly zajistit strukturální řešení výjimečných tlaků, kterým čelí jejich azylové a migrační systémy. Opatření stanovená v tomto rozhodnutí by proto měla jít ruku v ruce s vytvořením pevného a strategického rámce pro reakci na krizovou situaci a s posílením probíhajícího reformního procesu v těchto oblastech. V tomto ohledu by jak Itálie, tak Řecko měly v den vstupu tohoto rozhodnutí v platnost předložit Komisi plán, který by měl zahrnovat vhodná opatření v oblasti azylu, prvotního přijímání a navracení, zvýšení kapacity, kvality a efektivity jejich systémů v těchto oblastech, jakož i opatření, která zajistí náležité provádění tohoto rozhodnutí s cílem umožnit jim lépe se po uplynutí doby uplatňování tohoto rozhodnutí vypořádat s možným zvýšeným přílivem migrantů na jejich území.

- (15) Vzhledem k tomu, že se Evropská rada dohodla na souboru vzájemně propojených opatření, měla by být Komisi svěřena pravomoc, bude-li to vhodné a byla-li dotčenému státu poskytnuta možnost vyjádření, pozastavit uplatňování tohoto rozhodnutí po omezenou dobu, pokud Itálie nebo Řecko v tomto ohledu nedodrží své závazky.
- (16) Pokud by jakýkoli členský stát čelil podobné nouzové situaci vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí, může Rada na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout na základě čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování EU dočasná opatření ve prospěch dotyčného členského státu. Tato opatření mohou případně zahrnovat dočasné zproštění povinností daného členského státu podle tohoto rozhodnutí.
- (17) V souladu s čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování EU by zamýšlená opatření ve prospěch Itálie a Řecka měla mít dočasnou povahu. Období 24 měsíců je přiměřené k zajištění reálného dopadu opatření stanovených tímto rozhodnutím na podporu schopnosti Itálie a Řecka řešit významné migrační toky na jejich území.

- (18) Opatření za účelem relokace z Itálie a Řecka stanovená tímto rozhodnutím představují dočasné odchýlení se od pravidla stanoveného v čl. 13 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013¹, podle nějž by jinak Itálie a Řecko byly příslušné k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu na základě kritérií uvedených v kapitole III daného nařízení, jakož i dočasné odchýlení se od procesních kroků, včetně lhůt, stanovených v člancích 21, 22 a 29 uvedeného nařízení. Ostatní ustanovení nařízení (EU) č. 604/2013 včetně prováděcích pravidel stanovených v nařízení Komise (ES) č. 1560/2003² a v prováděcím nařízení Komise (EU) č. 118/2014³ se použijí, a to včetně pravidel týkajících se povinnosti přemísťujícího členského státu uhradit nutné náklady spojené s přemístěním žadatele do členského státu relokace a spolupráce při přemísťování mezi členskými státy, jakož i předávání informací pomocí elektronické komunikační sítě DubliNet.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 31).

² Nařízení Komise (ES) č. 1560/2003 ze dne 2. září 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. L 222, 5.9.2003, s. 3)

³ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1560/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. L 39, 8.2.2014, s. 1).

Toto rozhodnutí zakládá rovněž výjimku z požadavku souhlasu poskytnutého žadatelem o mezinárodní ochranu podle čl. 7 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014¹.

- (19) Na základě relokačních opatření nejsou členské státy zbaveny povinnosti plně uplatňovat nařízení (EU) č. 604/2013, včetně ustanovení týkajících se opětovného sloučení rodin, zvláštní ochrany nezletilých osob bez doprovodu a diskrečního ustanovení z humanitárních důvodů.
- (20) Bylo nutné určit, jaká kritéria se mají používat při rozhodování o tom, kteří žadatelé a kolik jich má být přemístěno z Itálie a Řecka, aniž by byla dotčena rozhodnutí na vnitrostátní úrovni týkající se žádostí o azyl. Počítá se zavedením jasného a fungujícího systému založeného na Eurostatem vymezené prahové hodnotě průměrné míry kladně vyřízených rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany v průběhu řízení v prvním stupni na úrovni Unie z celkového počtu rozhodnutí o žádostech o azyl a mezinárodní ochranu přijatých na prvním stupni na úrovni Unie na základě nejnovějších dostupných statistik. Na jedné straně by tato prahová hodnota měla v maximální možné míře zajistit, aby všichni žadatelé, kteří jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, měli možnost plně a rychle požívat svých práv na ochranu v členském státě relokace. Na druhou stranu by měla v maximální možné míře zabránit tomu, aby žadatelé, kteří pravděpodobně obdrží zamítavé rozhodnutí o jejich žádosti, byli přemístěni do jiného členského státu, a tudíž si nedovoleně prodlužovali svůj pobyt v Unii. V tomto rozhodnutí by měla být použita prahová hodnota 75 %, která vychází z nejnovějších dostupných aktualizovaných čtvrtletních údajů Eurostatu o rozhodnutích vydaných v prvním stupni.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 516/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se zřizuje Azylový, migrační a integrační fond, mění rozhodnutí Rady 2008/381/ES a zrušují rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 573/2007/ES a č. 575/2007/ES a rozhodnutí Rady 2007/435/ES (Úř. věst. L 150 20.5.2014, s. 168).

- (21) Účelem dočasných opatření je odlehčit Itálii a Řecku od vysokého azylového tlaku, zejména tím, že se přemístí podstatná část žadatelů s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany, kteří přišli na území Itálie nebo Řecka po dni, od kterého se použije toto rozhodnutí. Na základě celkového počtu státních příslušníků třetích zemí, kteří nedovoleně vstoupili na území Itálie nebo Řecka v roce 2014, a počtu osob, které jednoznačně potřebují mezinárodní ochranu, by z Itálie a Řecka mělo být přemístěno celkem 40 000 žadatelů s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany. Toto číslo odpovídá přibližně 40 % z celkového počtu státních příslušníků třetích zemí s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany, kteří v roce 2014 nedovoleně vstoupili na území Itálie a Řecka. Relokace navržená v tomto rozhodnutí tudíž představuje spravedlivé sdílení zátěže mezi Itálií a Řeckem na jedné straně a ostatními členskými státy na straně druhé. Na základě stejných celkových dostupných údajů za rok 2014 a první čtyři měsíce roku 2015 by 60 % těchto žadatelů mělo být přemístěno z Itálie a 40 % z Řecka.
- (22) Dne 20. července 2015 bylo s ohledem na specifickou situaci členských států přijato na základě konsensu usnesení zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o relokaci 40 000 osob s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany z Itálie a Řecka, s přihlédnutím ke konkrétní situaci v jednotlivých členských státech. V průběhu dvou let by mělo být přemístěno 24 000 osob z Itálie a 16 000 osob z Řecka.

- (23) Azylový, migrační a integrační fond (AMIF) zřízený nařízením (EU) č. 516/2014 podporuje operace s dohodnutým rozdělením zátěže mezi členskými státy a je schopen pružně reagovat na vývoj politiky v této oblasti. V čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) č. 516/2014 se stanoví, že členské státy mají možnost zavést opatření týkající se přesunu žadatelů o mezinárodní ochranu v rámci svých vnitrostátních programů, zatímco článek 18 nařízení (EU) č. 516/2014 stanoví možnost vyplacení jednorázové částky ve výši 6 000 EUR za přesun osob požívajících mezinárodní ochrany z jiného členského státu.
- (24) S ohledem na provádění zásady solidarity a spravedlivého sdílení odpovědnosti a vzhledem ke skutečnosti, že toto rozhodnutí představuje další rozvoj politiky v této oblasti, je třeba zajistit, aby členské státy, které na základě tohoto rozhodnutí přemístí žadatele s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany z Itálie nebo Řecka, obdržely jednorázovou částku za každou přemístěnou osobu ve stejné výši, jaká je uvedena v článku 18 nařízení (EU) č. 516/2014, tj. 6 000 EUR, která jim bude vyplacena za použití stejných postupů. To s sebou nese omezenou a dočasnou výjimku z článku 18 nařízení č. 516/2014, jelikož jednorázová částka by měla být vyplacena za přemístěné žadatele, a nikoli za osoby požívající mezinárodní ochrany. Takové dočasné rozšíření skupiny potenciálních příjemců jednorázové částky se skutečně jeví jako nedílná součást nouzového režimu zavedeného tímto rozhodnutím.
- (25) Je nutno zajistit zavedení rychlého řízení o relokaci a provádění dočasných opatření doplnit těsnou administrativní spoluprací mezi členskými státy a operativní podporou ze strany úřadu EASO.

- (26) Během celého řízení o relokaci až do provedení přesunu žadatele by se měl brát ohled na národní bezpečnost a veřejný pořádek. Jestliže se členský stát důvodně domnívá, že určitý žadatel představuje hrozbu pro jeho národní bezpečnost nebo veřejný pořádek, měl by o této skutečnosti informovat ostatní členské státy, přičemž musí plně dodržet základní práva žadatele, včetně příslušných pravidel ochrany údajů.
- (27) Při rozhodování o tom, kteří žadatelé s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany by měli být přemístěni z Itálie a Řecka, je třeba dát přednost zranitelným žadatelům ve smyslu článků 21 a 22 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU¹. V tomto ohledu by měly být prvořadě zvláštní potřeby žadatelů, včetně zdraví. Prvořadý ohled se musí vždy brát na nejlepší zájmy dítěte.
- (28) Kromě toho, při rozhodování o tom, který konkrétní členský stát by měl být členským státem relokace, by měly být zvláště zohledněny specifické kvalifikace a charakteristiky dotyčných žadatelů, například jejich jazykové dovednosti a další konkrétní údaje založené na prokázaných rodinných, kulturních či sociálních vazbách, což by mohlo usnadnit jejich integraci do členského státu relokace. V případě obzvláště zranitelných žadatelů by měla být brána v potaz schopnost členského státu relokace poskytnout těmto žadatelům odpovídající podporu a potřeba zajistit spravedlivé rozdělení těchto žadatelů mezi členskými státy. Při řádném dodržení zásady nediskriminace mohou členské státy relokace uvést, které žadatele s ohledem na výše uvedené údaje upřednostňují, a Itálie a Řecko na tomto základě a za konzultace s úřadem EASO a případně se styčnými úředníky vytvoří seznam možných žadatelů určených pro relokaci do daného členského státu.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 96).

- (29) Jmenování styčných úředníků členských států v Itálii a Řecku by mělo usnadnit účinné provádění řízení o relokaci, včetně správné identifikace žadatelů, kteří by mohli být přemístěni s ohledem zejména na jejich zranitelnost a kvalifikaci. Pokud jde o jmenování styčných důstojníků v Itálii a Řecku a plnění jejich úkolů, členský stát relokace a Itálie a Řecko by si měly vyměňovat veškeré relevantní informace a i nadále úzce spolupracovat v průběhu celého řízení o relokaci.
- (30) Právní a procesní záruky stanovené v nařízení (EU) č. 604/2013 se použijí i na žadatele, na něž se vztahuje toto rozhodnutí. Žadatelé by kromě toho měli být informováni o řízení o relokaci stanoveném v tomto rozhodnutí a mělo by jim být sděleno rozhodnutí o relokaci, které představuje rozhodnutí o přemístění ve smyslu článku 26 nařízení (EU) č. 604/2013. Vzhledem k tomu, že žadatel nemá podle právních předpisů EU právo vybírat si členský stát příslušný pro jeho žádost, měl by mít, výlučně za účelem zajištění jeho základních práv v souladu s nařízením (EU) č. 604/2013, právo na účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o relokaci. V souladu s článkem 27 uvedeného nařízení mohou členské státy ve svém vnitrostátním právu stanovit, že odvolání proti rozhodnutí o přemístění neznamená automatický odklad přemístění žadatele, ale že dotčená osoba může požádat o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání.

- (31) Před přesunem do členského státu relokace a po něm by žadatelé měli požívat práva a záruky stanovené ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU¹ a ve směrnici 2013/33/EU, a to i pokud jde o jejich zvláštní potřeby přijetí a procesní potřeby. Na žadatele, na něž se vztahuje toto rozhodnutí, se kromě toho nadále použije nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013².
- (32) Měla by být přijata opatření za účelem zamezení druhotného pohybu přemístěných osob z členského státu relokace do jiných členských států, který by mohl bránit účinnému uplatňování tohoto rozhodnutí. Žadatelé by zejména měli být informováni o důsledcích následného nedovoleného pohybu v rámci členských států a o tom, že pokud jim členský stát relokace poskytne mezinárodní ochranu, mají v zásadě nárok na práva spojená s mezinárodní ochranou pouze v tomto členském státě.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 60).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (Úř. věst. L 180, 29.6.2013, s. 1).

- (33) Kromě toho by v souladu s cíli vymezenými ve směrnici 2013/33/EU měla harmonizace podmínek přijímání žadatelů napříč členskými státy napomoci omezení dalšího pohybu žadatelů o mezinárodní ochranu způsobeného rozdílností v podmínkách přijímání. Za účelem dosažení téhož cíle by členské státy měly zvážit, zda zavedou povinnost hlášení se a poskytnou žadatelům o mezinárodní ochranu materiální podmínky přijetí zahrnující ubytování, stravu a ošacení pouze ve formě věcného plnění, jakož i zda případně zajistí, aby byli žadatelé přesunuti přímo do členského státu relokace. Podobně by v souladu s azylovým a schengenským *acquis*, s výjimkou závažných humanitárních důvodů, neměly členské státy v době posuzování žádostí o mezinárodní ochranu poskytovat žadatelům své cestovní doklady ani jinou pomoc, například finanční, která by jim mohla usnadnit nedovolený pohyb do jiných členských států. V případě nedovoleného pohybu do jiných členských států by žadatelé měli být posláni zpět do členského státu relokace v souladu s pravidly uvedenými v nařízení (EU) č. 604/2013.

- (34) Aby se zabránilo dalšímu pohybu osob požívajících mezinárodní ochrany, měly by členské státy rovněž informovat tyto osoby o podmínkách, za nichž mohou legálně vstoupit do jiného členského státu a pobývat tam, a měly by mít možnost stanovit povinnost hlášení se. Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES¹ by měly členské státy od osob požívajících mezinárodní ochrany, které nelegálně pobývají na jejich území, požadovat okamžitý návrat do členského státu relokace. Odmítne-li se daná osoba vrátit dobrovolně, měl by návrat do členského státu relokace proběhnout nuceně.

Pokud tak stanoví vnitrostátní právní předpisy, může v případě nuceného návratu do členského státu relokace členský stát, který nucený návrat vykonal, rovněž rozhodnout, že vydá zákaz vstupu na své území, který dané osobě požívající mezinárodní ochrany zabrání v tom, aby po určité období opětovně vstoupila na území daného členského státu.

- (35) Jelikož účelem tohoto rozhodnutí je řešit naléhavou situaci a podpořit Itálii a Řecko při posilování jejich azylových systémů, mělo by těmto zemím umožnit uzavírat za pomoci Komise dvoustranná ujednání s Islandem, Lichtenštejnem, Norskem a Švýcarskem ohledně relokace osob spadajících do oblasti působnosti tohoto rozhodnutí. Taková ujednání by rovněž měla odrážet hlavní prvky tohoto rozhodnutí, zejména ty, které se týkají řízení o relokaci a práv a povinností žadatelů, jakož i aspekty související s nařízením (EU) č. 604/2013.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (Úř. věst. L 348, 24.12.2008, s. 98).

- (36) Zvláštní podporu poskytovanou Itálii a Řecku prostřednictvím programu relokace by měla doplňovat dodatečná opatření, a to od příjezdu státních příslušníků třetích zemí na území Itálie a Řecka až do dokončení všech příslušných řízení, která bude koordinovat úřad EASO a další příslušné agentury, jako je Frontex, jenž koordinuje návrat státních příslušníků třetích zemí, kteří nejsou oprávněni setrvat na daném území, v souladu se směrnicí 2008/115/ES.
- (37) Jelikož cílů tohoto rozhodnutí nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, ale spíše jich může být z důvodu jeho rozsahu a účinků lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii (dále jen "Smlouva o EU). V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto rozhodnutí rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů.

- (38) Toto rozhodnutí dodržuje základní práva a ctí zásady uznané v Listině základních práv Evropské unie.
- (39) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irsku s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se tyto členské státy neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.
- (40) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné.
- (41) S ohledem na naléhavost situace by toto rozhodnutí mělo vstoupit v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Předmět

Toto rozhodnutí stanoví dočasná opatření v oblasti mezinárodní ochrany ve prospěch Itálie a Řecka na podporu jejich lepšího vyrovnání se s nouzovou situací vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí do těchto členských států.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto rozhodnutí se rozumí:

- a) „žádostí o mezinárodní ochranu“ žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. h) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU¹;
- b) „žadatelem“ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která podala žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. L 337, 20.12.2011, s. 9).

- c) „mezinárodní ochranou“ postavení uprchlíka ve smyslu čl. 2 písm. e) a status doplňkové ochrany ve smyslu čl. 2 písm. g) směrnice 2011/95/EU;
- d) „rodinnými příslušníky“ rodinní příslušníci ve smyslu čl. 2 písm. g) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013;
- e) „relokací“ přesun žadatele z území členského státu, který je podle kritérií stanovených v kapitole III nařízení (EU) č. 604/2013 příslušný pro posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu, na území členského státu relokace;
- f) „členským státem relokace“ členský stát, který se podle nařízení (EU) č. 604/2013 stane příslušným k posouzení žádosti žadatele o mezinárodní ochranu po jeho relokaci na území tohoto členského státu.

Článek 3
Oblast působnosti

1. Relokace podle tohoto rozhodnutí se uskuteční pouze v případě žadatelů, kteří podali žádost o mezinárodní ochranu v Itálii nebo Řecku a pro něž by tyto státy byly jinak příslušné podle kritérií pro určení příslušného členského státu stanovených v kapitole III nařízení (EU) č. 604/2013.

2. Relokace podle tohoto rozhodnutí se uplatní pouze u žadatelů, kteří jsou státními příslušníky zemí, u nichž podíl rozhodnutí o poskytnutí mezinárodní ochrany na celkovém počtu rozhodnutí o žádostech o mezinárodní ochranu přijatých v prvním stupni podle kapitoly III směrnice 2013/32/EU představuje podle nejnovějších dostupných, čtvrtletně aktualizovaných údajů Eurostatu v celé Unii v průměru 75 % nebo více. V případě osoby bez státní příslušnosti se vezme v úvahu země předchozího obvyklého bydliště. Čtvrtletní aktualizace se vezme v úvahu pouze v případě žadatelů, kteří ještě nebyli určeni jako žadatelé, již by mohli být přemístěni podle čl. 5 odst. 3 tohoto rozhodnutí.

Článek 4

Relokace žadatelů do členských států

V návaznosti na dohodu dosaženou členskými státy prostřednictvím usnesení zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, ze dne 20. července 2015 o relokaci 40 000 osob s jednoznačnou potřebou mezinárodní ochrany z Itálie a Řecka:

- a) bude z Itálie na území ostatních členských států přemístěno 24 000 žadatelů;
- b) bude z Řecka na území ostatních členských států přemístěno 16 000 žadatelů.

Článek 5

Řízení o relokaci

1. Za účelem správní spolupráce potřebné k provedení tohoto rozhodnutí určí každý členský stát své kontaktní místo, jehož adresu sdělí ostatním členským státům a úřadu EASO. Členské státy přijmou v součinnosti s úřadem EASO a dalšími příslušnými agenturami veškerá vhodná opatření k navázání přímé spolupráce a výměně informací mezi příslušnými orgány, mimo jiné ohledně důvodů podle odstavce 7.
2. Členské státy v pravidelných intervalech, a alespoň každé tři měsíce, oznámí počet žadatelů, kteří mohou být rychle přemístěni na jejich území, a veškeré další relevantní informace.

3. Na základě těchto informací pak Itálie a Řecko za pomoci úřadu EASO a případně styčných úředníků členských států uvedených v odstavci 8 tohoto článku určí jednotlivé žadatele, kteří by mohli být přemístěni do těchto dalších členských států, a co nejdříve sdělí veškeré relevantní informace kontaktním místům těchto členských států. Za tímto účelem budou mít přednost zranitelní žadatelé ve smyslu článků 21 a 22 směrnice 2013/33/EU.
4. V návaznosti na souhlas členského státu relokace přijmou Itálie a Řecko po konzultaci s úřadem EASO co nejdříve rozhodnutí o relokaci každého určeného žadatele do určitého členského státu relokace a uvědomí o tom žadatele v souladu s čl. 6 odst. 4. Členský stát relokace může rozhodnout, že relokaci žadatele neschválí, pouze pokud existují přiměřené důvody podle odstavce 7 tohoto článku.
5. Žadatelé, jejichž otisky prstů je nutné sejmout na základě povinností stanovených v článku 9 nařízení (EU) č. 603/2013, smějí být navrženi na relokaci pouze tehdy, pokud jim byly otisky prstů sejmuty a předány do ústředního systému Eurodac podle uvedeného nařízení.
6. Přesun žadatele na území členského státu relokace se uskuteční co nejdříve po dni oznámení rozhodnutí o relokaci dotyčné osobě podle čl. 6 odst. 4. Itálie a Řecko předají členskému státu relokace údaje o dni a času přesunu, jakož i veškeré další relevantní informace.

7. Členské státy si ponechají právo odmítnout relokaci žadatele, pouze pokud existují přiměřené důvody považovat jej za hrozbu pro jejich národní bezpečnost nebo veřejný pořádek nebo pokud existují vážné důvody k použití ustanovení o vyloučení uvedených v člancích 12 a 17 směrnice 2011/95/EU.
8. Za účelem provedení všech aspektů řízení o relokaci popsaných v tomto článku mohou členské státy poté, co si vymění veškeré příslušné informace, rozhodnout o tom, že do Itálie a Řecka jmenují styčné úředníky.
9. Členské státy v plném rozsahu plní své povinnosti v souladu s *acquis* EU. Identifikaci, registraci a snímání otisků prstů migrantů pro účely řízení o relokaci zaručí Itálie a Řecko a budou k dispozici nezbytná zařízení. Žadatelé, kteří se řízení o relokaci vyhýbají, jsou z relokace vyloučeni.
10. Řízení o relokaci stanovené v tomto článku musí být dokončeno co nejrychleji a nejpozději do dvou měsíců od okamžiku oznámení poskytnutého členským státem relokace podle odstavce 2, pokud členský stát relokace podle odstavce 4 nevyjádřil souhlas během posledních dvou týdnů této dvouměsíční lhůty. V takovém případě lze lhůtu pro dokončení řízení o relokaci prodloužit o období nepřesahující další dva týdny. Tuto lhůtu je rovněž možné podle okolností prodloužit o další čtyři týdny v případě, že Itálie či Řecko prokáže, že existují objektivní praktické překážky, které tento přesun znemožňují.

Pokud řízení o relokaci není dokončeno ve stanovených lhůtách a pokud se Itálie a Řecko nedohodly s členským státem relokace na přiměřeném prodloužení této lhůty, zůstávají Itálie a Řecko i nadále příslušné k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle nařízení (EU) č. 604/2013.

11. Po relokaci žadatele sejme členský stát relokace otisky prstů žadatele a předá je do ústředního systému Eurodac podle článku 9 nařízení (EU) č. 603/2013 a doplní soubory údajů podle článku 10 a případně článku 18 uvedeného nařízení.

Článek 6

Práva a povinnosti žadatelů o mezinárodní ochranu, na které se vztahuje toto rozhodnutí

1. Při provádění tohoto rozhodnutí se členské státy řídí především nejlepšími zájmy dítěte.
2. Členské státy zajistí, aby rodinní příslušníci, kteří spadají do oblasti působnosti tohoto rozhodnutí, byli přemístěni na území téhož členského státu.
3. Před rozhodnutím o relokaci žadatele Itálie a Řecko informuje žadatele o řízení o relokaci stanoveném v tomto rozhodnutí, a to v jazyce, kterému žadatel rozumí nebo o kterém se lze důvodně domnívat, že mu rozumí.
4. Po přijetí rozhodnutí o relokaci žadatele a před jejím provedením sdělí Itálie a Řecko dotyčné osobě rozhodnutí o její relokaci písemně. V tomto rozhodnutí musí být konkrétně uveden členský stát relokace.

5. Žadatel nebo osoba požívající mezinárodní ochrany, která vstoupí na území jiného členského státu, než je členský stát relokace, aniž splňuje podmínky pro pobyt v tomto jiném členském státě, je povinna se okamžitě vrátit. Členský stát relokace dotyčnou osobu přijme zpět.

Článek 7

Operativní podpora Itálie a Řecka

1. Za účelem podpory Itálie a Řecka, aby se mohl lépe vyrovnat s mimořádným tlakem na jejich azylové a migrační systémy, jenž je způsoben současným zvýšeným migračním tlakem na jejich vnějších hranicích, zvýší členské státy svou operační podporu v oblasti mezinárodní ochrany, a to ve spolupráci s Itálií a Řeckem, prostřednictvím příslušných činností koordinovaných úřadem EASO, agenturou Frontex a dalšími příslušnými agenturami, zejména případným vysláním národních odborníků na následující podpůrné činnosti:
- a) prověřování státních příslušníků třetích zemí, kteří přijíždějí do Itálie a Řecka, včetně jejich jednoznačné identifikace, snímání otisků prstů a registrace a popřípadě registrace jejich žádostí o mezinárodní ochranu, a na žádost Itálie nebo Řecka i jejich počáteční zpracovávání;
 - b) poskytování informací a případně potřebné specifické pomoci žadatelům nebo potenciálním žadatelům, jichž se může týkat relokace podle tohoto rozhodnutí;
 - c) příprava a organizace návratových operací v případě státních příslušníků třetích zemí, kteří nepožádali o mezinárodní ochranu, nebo kteří ztratili právo na daném území setrvat.

2. Kromě podpory poskytované podle odstavce 1 a s cílem usnadnit provádění všech fází řízení o relokaaci poskytují členské státy Itálii a Řecku případně zvláštní podporu prostřednictvím příslušných činností koordinovaných úřadem EASO, agenturou Frontex a dalšími příslušnými agenturami.

Článek 8

Doplňková opatření, která mají přijmout Itálie a Řecko

1. Dne ... * předloží Itálie a Řecko Komisi plán obsahující vhodná opatření v oblasti azylu, prvotního přijímání a navracení, jejichž cílem je zvýšení kapacity, kvality a efektivity jejich systémů v těchto oblastech, a stejně tak opatření k zajištění řádného provádění tohoto rozhodnutí. Itálie a Řecko tento plán v plném rozsahu provedou.
2. Pokud Itálie nebo Řecko nesplní povinnosti uvedené v odstavci 1 tohoto článku, může Komise poté, co dotčenému státu poskytla příležitost vyjádřit se, rozhodnout o pozastavení uplatňování tohoto rozhodnutí ve vztahu k danému členskému státu po dobu až tří měsíců. Komise může pozastavení jednou prodloužit až o další tři měsíce. Toto pozastavení nemá vliv na přesuny žadatelů probíhající po souhlasu členského státu relokaace podle čl. 5 odst. 4.

* Pro Úřední věstník: vložte prosím den vstupu tohoto rozhodnutí v platnost.

Článek 9
Další nouzové situace

V případě nouzové situace vyznačující se náhlým přílivem státních příslušníků třetích zemí do členského státu může Rada podle čl. 78 odst. 3 Smlouvy o fungování EU na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout dočasná opatření ve prospěch dotyčného členského státu. Tato opatření mohou případně zahrnovat pozastavení účasti daného členského státu na relokaci podle tohoto rozhodnutí, jakož i možná kompenzační opatření pro Itálii a Řecko.

Článek 10
Finanční podpora

Členský stát relokace obdrží jednorázovou částku ve výši 6 000 EUR na každou přemístěnou osobu na základě tohoto rozhodnutí. Tato finanční podpora bude poskytována postupem stanoveným v článku 18 nařízení (EU) č. 516/2014.

Článek 11

Spolupráce s přidruženými státy

Za pomoci Komise mohou být uzavřena dvoustranná ujednání mezi Itálií na jedné straně a Islandem, Lichtenštejnskem, Norskem nebo Švýcarskem na druhé straně a mezi a Řeckem na jedné straně a Islandem, Lichtenštejnskem, Norskem nebo Švýcarskem na druhé straně ohledně relokace žadatelů z území Itálie a Řecka na území posledně uvedených států. V uvedených ujednáních musí být řádně zohledněny hlavní prvky tohoto rozhodnutí, zejména ty, které se týkají řízení o relokaci a práv a povinností žadatelů.

Článek 12

Podávání zpráv

Na základě informací poskytnutých členskými státy a příslušnými agenturami podává Komise Radě každých šest měsíců zprávu o uplatňování tohoto rozhodnutí.

Na základě informací poskytnutých Itálií a Řeckem podává Komise rovněž Radě každých šest měsíců zprávu o provádění plánů uvedených v článku 8..

Článek 13

Vstup v platnost

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
2. Použije se do dne ...*.
3. Použije se na osoby přicházející na území Itálie a Řecka ode dne ...** do dne ...*, jakož i na žadatele, kteří přišli na území těchto členských států po dni ...***.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda nebo předsedkyně

* Pro Úř. věst.: vložte prosím datum: 24 měsíců od vstupu tohoto rozhodnutí v platnost.

** Pro Úřední věstník: vložte prosím den vstupu tohoto rozhodnutí v platnost.

*** Pro Úřední věstník: vložte prosím datum: jeden měsíc před vstupem tohoto rozhodnutí v platnost.